

Nyhetsklipp

Innhold

Til ord skal du bli

Aftenposten Morgen

06.02.2009

2

Aftenposten

Til ord skal du bli

Aftenposten Morgen. 06.02.2009.

DYBVIK KJETIL

Seksjon: Debatt. Side: 5. Del: 2.

MINNEORD. Alt som står i en nekrolog skal være sant, men spørsmålet er hvor sann nekrologen skal være. Hensynsløst ærlig blir lett bare hensynsløst.

KJETIL DYBVIK FAGLITTERÆR SKRIBENT, SANDEFJORD

Nekrologer. Det er ikke vanskelig å være både enig og uenig i Ida Welhaven Heibergs syn på norske nekrologer (Aftenposten 27. januar). Hun vil at de skal by på nyanserte og troverdige beskrivelser. Det er det lett å være enig i. Men må nekrologen på død og liv være avslørende? Og hvordan defineres «utvidet erkjennelse» om et menneskeliv?

Privat og negativt.

Det som står i en nekrolog skal være sant. Som Heiberg er inne på trenger dog ikke alt som er privat eller negativt å avdekkes. Da blir det et gradsspørsmål: Hvor sann bør nekrologen være? Litt sann? Passe sann? Så sann at vi ler? Så sann at sensasjonsgribben i oss alle kan fråse? Pytt sann?

Skal man være hensynsløst ærlig? Min mening er at da blir man lett mer hensynsløs enn ærlig.

Skal man snakke rett fra levra? Min mening er at det er sannere, og mer menneskelig, å snakke rett fra hjertet. Hjertet er et sunt sted å snakke fra, levra et surt sted.

Hjertevarme.

Ida Welhaven Heiberg påstår at obituary writers (profesjonelle nekrologskribenter, spesielt i britisk presse), som ikke kjenner den de skriver om, kan se sitt biografiske objekt fra alle sider. Men er det ikke minst én side disse proffene går glipp av, - den personlige. Jeg vil mene at også den hjertevarme siden hører med i den totale sannhet, hvis noe sånt finnes.

Kan utvikles.

Er norske nekrologer nesten alle «ørkenvandringer i kjedelig panegyrikk»? Det er å ta i, selv om genren helt klart kan utvikles. Det er fint at man i engelske aviser har villet fornye genren. Heibergs (panegyriske?) omtale

Aftenposten
Fredag 6. februar 2009

DEBATT 5

Janne Kristiansen ikke bak forslaget

Professor Ståle Eskeland hevder et innlegg i Aftenposten 2. februar er endringen i regelken om funksjonstiden til leder av Gjennomgikkseksjonen (traffikkproseduren) § 395 ble foreslått av Janne Kristiansen, nåværende leder av kommisjonen. Denne stemmer ikke.

Janne Kristiansen har ikke foretatt noen utvidelse av funksjonstiden til kommisjonens leder. Utvalget av funksjonstiden fra fem til syv år ble foreslått av Justis- og politidepartementet. Forslaget er basert på erfaringene med kommisjonens arbeid i perioden etter oppstarten 1. januar 2004. Kommisjonens arbeidsform og det utvidede høye sakforholdet, gjorde at departementet ønsket å ta grep for å forhindre at manglende konstruktiv i kommisjonens kompetanse skulle til negativ følger for dens viktigste oppgaver. Det nærmeste beviset for endringen er tatt med i departementets forslag til lovendringen av 21. desember 2007. Departementet forklarer til lovgivning på vanlig måte som på et offentlig høringstiltale med en rekke instanser for Regjeringen vedvok å sende forslaget til behandling og vedtagelse i Stortinget.

MORTEN RUUD
oplysningsminister
Justis og politidepartementet

Tryingsfrihet for alle, Hefferme!!

Det er skrevet i uttalelserne for Fredrik S. Hefferme, men tryingsfrihet i Norge betyr ikke tryingsfrihet bare for ham og hans meningsfeller. Etter hans syn skal alle som er utnevnt med ham, enten han er tryingsfri, samfunnsfremmende med hans salg av tema, eller til holde seg utenfor den politiske debatt, slik han uttrykker at jeg har gjort.

Mitt prinsipielle poeng, som han sjenerer har tangt å få, er at jeg ikke aksepterer at jeg, en vanlig norsk borger, skal ta offentlig avstand fra et annet lands politikk eller handlinger - fortløp jeg er jøde. Det finnes flere debatter i verden, og det jeg har valgt å ta del i handler om såkalt antisemitiske strømminger i Norge med retter langt bakover i fortid da Israel ikke eksisterte. Den debatten har jeg tatt med i påpektet at jøder igjen er blitt en utvalgt gruppe i Norge. Både annet forhold er nå så til rette for krigshandlinger i Midtøsten.

Selv akter jeg heffer ikke å stå til rette for hefferme i en selvløst de samme krigshandlinger. Han får fortsette i potensien mot den strømmingen jeg er gang var, uten min hjelp.

MUNA LEVIN

Til ord skal du bli

MINNEORD. Alt som står i en nekrolog skal være sant, men spørsmålet er hvor sann nekrologen skal være. Hensynsløst ærlig blir lett bare hensynsløst.

Debatt

KJETIL DYBVIK
litterær skribent, Sandefjord

En ny nekrologtradisjon

Nekrologer. Det er ikke vanskelig å være både enig og uenig i Ida Welhaven Heibergs syn på norske nekrologer (Aftenposten 27. januar). Hun vil at de skal by på nyanserte og troverdige beskrivelser. Det er det lett å være enig i. Men må nekrologen på død og liv være avslørende? Og hvordan defineres «utvidet erkjennelse» om et menneskeliv?

Privat og negativt. Det som står i en nekrolog skal være sant. Som Heiberg er inne på trenger dog ikke alt som er privat eller negativt å avdekkes. Da blir det et gradsspørsmål: Hvor sann bør nekrologen være? Litt sann? Passe sann? Så sann at vi ler? Så sann at sensasjonsgribben i oss alle kan fråse? Pytt sann?

Skal man være hensynsløst ærlig? Min mening er at da blir man lett mer hensynsløs enn ærlig.

Hjertevarme. Ida Welhaven Heiberg påstår at obituary writers (profesjonelle nekrologskribenter, spesielt i britisk presse), som ikke kjenner den de skriver om, kan se sitt biografiske objekt fra alle sider. Men er det ikke minst én side disse proffene går glipp av, - den personlige. Jeg vil mene at også den hjertevarme siden hører med i den totale sannhet, hvis noe sånt finnes.

Kan utvikles. Er norske nekrologer nesten alle «ørkenvandringer i kjedelig panegyrikk»? Det er å ta i, selv om genren helt klart kan utvikles. Det er fint at man i engelske aviser har villet fornye genren. Heibergs (panegyriske?) omtale av det ikke kom frem, noe som

DEBATT 5

En ny nekrologtradisjon

Ida Welhaven Heiberg påstår at obituary writers (profesjonelle nekrologskribenter, spesielt i britisk presse), som ikke kjenner den de skriver om, kan se sitt biografiske objekt fra alle sider.

litterær skribent, Sandefjord

litterel forenklet. Morten Søberg problematiserer de engelske avisenes nekrologskrivning i en gammel, men ikke død, tekst i Dag og Tid.

Aviser og tidsskrift går iver lik for å profilere seg, skriver han. For det er jo kan utvilsomt gode som blir tilgjengelig med en obituary writer. Jeg vet ikke om Ida Welhaven Heiberg er for seg selv og yrkesgruppen som skal merke profitt nekrologer over «mennesket». Det er jo et stort spørsmål. Tingstiltale. Folk. Det som fluer.

Kamufferte sladder. Søberg fremholder at de seriøse avisenes utstilling på nekrologer gir dem mulighet til å kamuffere tabloid sladder og froske historier som minnerord, og fremdeles ha integritetsintak.

Rettskasser har fortalt at nye nekrologer for kjente personer liggende så de raskt kan

Antidopingleder skylder på andre

Debatt

CECILE RAMVIK
høgtidningsleder

Beskyldninger. Nå går det igjen! Andre genren skylder på andre for egne feil. Straks Vegard Hoidalen ble frifunnet, gikk Solheim ut og skyldte på Arnt Døvinge Norges (ADN) påtalemyndighet. Det var imidlertid Solheim som ble påtalemyndighetens sak, samtidig som Solheim holdt skjult det angrende for offentligheten. De gjensner og røtter. De klarer ikke engang å lede 30 millioner fremover i det de så utvarende gitt. Det er brudd på god sakshandlingsmoral. ADN ønske viktig lever til full adresse slik at det ikke kom frem, noe som

har ført til brudd på kontraktforpliktning.

Da Hoidalen fant ut at kontrollene hadde kommet for sent, prøvde han å kontakte Solheim. Solheim sendte ham til ADN i stedet for ADN påtalemyndighet (begge har samme adresse). Når man klager og ikke får hjelp hvis klagen er foreldret, er det brudd på velvillighetsplikten.

Dokumenter holdt skjult. ADN holdt i bakgrunnen ukjent hvilke opplysninger om kontrollene hadde kommet for sent. Det angrende dokumentet som førte til Hoidalens frifinnelse, holdt ADN skjult i bakgrunnen før. Når man beretter holdt skjult på resultatene.

ADN vil påtalemyndighet fordele sak i medlemskapet til Hoidalen. Det er kanskje ikke så stort med juridiske prosedyrer, men vitner om dårlig domstol.

KRONIKK
E-post: kronikk@aftenposten.no
Maks. 5000 tegn inkl. mellomrom, legges ved portrettfoto

DEBATT
E-post: debatt@aftenposten.no
KORTINNLÆGG 2000 tegn.
KORTINNLÆGG 700-1000 tegn.
Kultur- og debattredaktør:
Knut Olav Åmås

DEPLIK: 2500 tegn inkl. mellomrom
UNDERINNLÆGG 2000 tegn.
KORTINNLÆGG 700-1000 tegn.
Kultur- og debattredaktør:
Knut Olav Åmås

Tel/faks: 22 86 40 99
Post: Aftenposten, Debattredaksjonen, Postboks 1, 0551 Oslo
Kronikker og debattinnlegg på nett: www.aftenposten.no/meninger

av dette, synes likevel forenklet. Morten Søberg problematiserer de engelske avisenes nekrologskrivning i en gammel, men ikke død, tekst i Dag og Tid.

Aviser og tidsskrift går over lik for å profilere seg, skriver han. For det er jo kun utvalgte døde som blir tilgodesett med en obituary writer. Jeg vet ikke om Ida Welhaven Heiberg ser for seg en helt ny yrkesgruppe som skal snekre proffe nekrologer over «mannen i gata». Det er jo et flott sysselsettingstiltak. Folk dør som fluer.

Kamuflere sladder.

Søberg fremholder at de seriøse avisenes satsning på nekrologer gir dem mulighet til å kamuflere tabloid sladder og frekke historier som minneord, og fremdeles ha integriteten intakt.

Redaksjoner har ferdigskrevne nekrologer for kjente personer liggende så de raskt kan trykkes når vedkommende dør. På den måten blir teksten muligens mer «velskrevet», men blir den ekte? Det hele synes noe makabert.

Professor emeritus Egil Kraggerud har noe godt å si om panegyrikk: «Man må være en forstokket misantrop for ikke å se at lovtalen kan være en del av sannheten selv når den ganske ensidig er konsentrert om godsiden og håpet. For det finnes også en panegyrikk som kan løfte. () den gode panegyrikk som kommer til uttrykk ved fredsprisutdelinger, den er ikke hele sannheten, men er på sitt beste en stor delsannhet som det er verdt å takke for og å satse videre på».

Fortelle oss noe viktig.

Slik jeg tenker, gjelder ikke dette bare i fredsristaler, men også i nekrologer. Derfor er jeg uenig i Ida Welhaven Heibergs konklusjon. Nekrologer som inneholder bare, eller hovedsakelig, hyllest, kan fortelle oss noe viktig om hva det vil si å være menneske i verden, hvis det er god panegyrikk.

Hele sannheten blir det uansett aldri plass til i en nekrolog. Hvorfor skulle man ikke i dødens stund, som er en spesiell stund, velge en ærligkjærlig oppsummering av dette menneskets liv, modig og morsom i formen, men aldri så sensasjonshungrig og talende fra levra som de engelske nekrologene også kan bli.

De aller fleste mennesker får til noe godt i sine liv. At det finnes grums i ethvert menneskeliv, er ingen hemmelighet. Blir vi klokere av å se dette på trykk i en nekrolog? Om det er så viktig å få frem dette, mener jeg at det kan finne sin plass i andre biografiske tekster.

Få grumset frem.

Jeg vil snu Heiberg på hodet. Hvorfor ikke slippe til det mer grumsete i taler og sanger i private fora? Det er ærligere det. Få nå grumset frem mens den som omtales lever. På den måten trenger vi ikke gjøre nekrologene til en form for baktalelse.

Forfattere av nekrologer må ha i mente at nekrologen for alltid blir stående som et minnesmerke over den avdøde, enten de nå skrives i saftigste eller tørreste laget.

(C) Aftenposten